

Velja po pošti: ==
celo leto naprej . . . K 26.-
za pol leta 13.-
za četrt 6.50
za en mesec 2.20
za Nemčijo celoletno . 29.-
za ostalo inozemstvo . 35.-

== V upravnistvu: ==
Za celo leto naprej . . K 22.40
za pol leta 11.20
za četrt 5.60
za en mesec 1.90
Za pošiljanje na dom 20 v, na
mesec. — Posamezne štev. 10 v.

SLOVENECE

== Inserati: ==
Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat . . . . . po 15 v
za dvakrat 13
za trikrat 10
za več ko trikrat . . . 9

V reklamnih noticah stane
enostolpna garmondvrsta
30 vinarjev. Pri večkratnem
objavljenju primeren popust.

== Izhaja: ==
vsak dan, izvemši nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. ==

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6.
== Sprejema naročnino, inserate in reklamacije. ==
Upraviškega telefona št. 188. ==

Današnja številka obsega 4 strani.

Pred odločilno jesensko bitko.

Letošnji avgust hoče porabiti po tisku Bienertova vlada, ki je vrgla svojo puško minuli mesec v koruzo, za septembersko jesensko zasedanje. Nemški obstrukcionisti na Češkem zdaj propovedujejo, da prej ne ustavijo svoje obstrukcije v češkem deželnem zboru, dokler ne preneha slovanska obstrukcija v državnem zboru in dokler se ne zagotovi razprava o nemških zahtevah glede na nemško avtonomijo na Češkem.

Sedanji ponemčevalni vladi najzvestejše stranke že pozivajo Bienertovo vlado, da mora spraviti državni zbor čez mrtvo točko. Zahtevajo, naj že vlada predloži tolikrat napovedani jezikovni načrt državnemu zboru.

Krščansko-socialno časopisje je pričelo ostro napadati nemške svobodni-selce, ker gredo čez drn in strn za tem, kar piše »N. Fr. Pr.« Zabeležili smo že, da nič več tako slepo ne zaupajo Bienertu, kakor so mu še nedavno zaupali. Skrbijo jih, ker Bienert dela kupčije brez njih z nemškimi svobodni-selci.

Na Čehe vpliva grof Kolowrat, naj se ne družijo z Jugoslovani. Vabi jih, naj se pridružijo Nemcem. Grof prorokuje, da se jeseni »Slovanska Jednota« razbije. Nemcem pa priporoča zmernost, ker se boji združenih Slovanov. Dobro poučeni »Vaterland« piše, da je težavno prorokovati, kaj da se zgodi jeseni. Pravi, da je le mogoče tak izid, da prične zbornica z državnimi potrebščinami, če ne imamo popolno zmešnjavo, iz katere nas reši le nova kolicija ali pa nove volitve.

V včerajšnjem »Vaterlandu« objavlja neki krščansko-socialni poslanec članek o slovanski obstrukciji. Začetkom izvaja, da tako češki kakor slovenski poslanci izjavljajo, da jeseni ne opuste obstrukcije. Grozen strah pred Slovani zveni iz članka, češ, da stremi obstrukcija za slovansko večino v državnem zboru, pri kateri bi se imenovala slovanska vlada v katero bi se ne upal vstopiti noben nemški minister. Članek se grozno boji slovanske povodnji in se osmeli trditi, da bi slovanska vlada spravljala v nevarnost obstoj države, češ, da bi se takoj Ogri ločili od Avstrije in bi Nemci iskali ožje zveze z Nemčijo. Tako se boji »Vaterlandov« članek slovanske večine, da priporoča celo kroni, naj odpravi ustavo.

Nemški strah je za Slovane zelo dobro znamenje. Bliza se čas, ko zadobi Slovan tisto veljavo v naši državi, ki mu gre po njegovi moči in pa tudi po njegovi zvestobi do naše države. Po teh nemških glasovih pač nihče, kdor nima popolnoma zaganih možgan, ne more več dvomiti, jeli bil zgodovinski odpor čeških in slovenskih poslancev upravičen ali ne. Ne mi, nemško vladno časopisje priznava, da so v zadnji kampanji porazili vlado akcijski slovenski poslanci. Zato se pa le pomilovalno smejimo tistim nesrečnim slovanskim politikom, ki obsojajo odločen slovanski nastop in hočejo še nadalje poljubovati tisto nemško šibo, ki nas tepe. Zasepljenost čez zasepljenost! Prav čudno, da ko lahko vsako trape izpozna, da se zdaj gre za to, da zadobi Slovan veljavo v državi, se najdejo še ljudje, se najdejo še celo slovanski politiki, ki znamenj zgodovinskega časa ne izpoznajo in igrajo kakor smo nedavno povedali, vlogo vzvišenih vžalencev.

Pozivamo jih k edinosti. In kranjski nekdanji pesnik »Zgodnje Danice« Bogomil Terzinski proglašja na naš lojalni poziv k edinosti, da piskamo na svojo piščalko pesem o edinosti in slogi. Prizna, da lepa je ta pesem in simpatična tudi. Pristavlja pa, da niso simpatični tisti ljudje, ki brenkajo sedaj to pesem na vse

pretege. Tak je odgovor kranjskih liberalcev na poziv k slogi Jugoslovancov. Zasepljenost čez zasepljenost, da se dobe ob velikem trenutku, ko Nemci odkrito priznavajo, kako da se združenega nastopa slovanskih poslancev boje, mali ljudje, ki pravijo, da je sicer pesem o edinosti lepa, da jim pa niso simpatični tisti ljudje, ki brenkajo sedaj to pesem. Čudni politiki! Uboga liberalna stranka, ki tako cinično in odkrito priznava, da ji za stvar ni nič, pač pa da se da voditi le po tem, če ji je kdo simpatičen ali nesimpatičen. Naši zanamci se bodo čudili in obsojali osebno vodilno politiko malih naših liberalnih politikov Plojev in Hribarjev. Male ljudi je rodil velik čas, bodo pisali, ko bodo proučevali povestnico sedanjih dni. Imeli bodo prav.

× × ×

Član izvršilnega odbora češke agrarne stranke, poslanec Bukvaj, je imel v nedeljo voliven shod. Izvajal je: Češko ljudstvo mora zasledovati trezno in praktično politiko. Pogled na zemljevid dokazuje, da še danes veljajo besede Palackega za Čehe: »Ako bi Avstrije ne bilo, bi se morala ustvariti.« Niti s korakom se ne približamo češkemu državnemu pravu, ako ne priznavamo decemberskih postav. Ako računamo z decembrsko ustavo, ne opustimo svojega državnopravnega smotra. Priznati moramo, da je mogoča le pozitivna politika, ki so jo Čehi pričeli l. 1879., ko so opustili svoj pasiven odpor. Vzplamteli narodni spor na Češkem in nemška obstrukcija v češkem deželnem zboru je onemogočila nadaljnjo pozitivno politiko. Državnozbornske obstrukcije niso povzročili narodnogospodarski, marveč zgolj politični razlogi. Šlo se je zato, da se strmolavi Bienertova vlada, zato se ni pripustilo razpravljati predloge, ki bi pomenile velik Bienertov uspeh. Zato smo obstruirali. Nasproti Bienertovi vladi nastopimo jeseni z isto odločnostjo. Prepričan sem, da sedanja Bienertova vlada ne sklene trgovinskih pogodb z balkanskimi državami in ne dobi finančne postave. Stvar taktike bo, ako nastopimo jeseni z opozicijo ali z obstrukcijo. Za češki deželni zbor se ne boji. Sedanji trenutek ni ugoden za posredovanje glede na delozmožnost češkega deželnega zbora. V istem smislu je govoril v Chynonu deželni poslanec dr. Vyškovsky.

× × ×

»Agrarmer Tagblatt« se peča na uvodnem mestu z Dobernigovim člankom v »Tagespošti« o trializmu. Dobernig se boji trializma, češ, da bi jugoslovanska država raztezala svoje roke na Koroško in Štajersko.

»Agrarmer Tagblatt« Dobernigu prav dobro odgovarja, ko se ponorčuje iz sedanjega Nemca slovanskega pokoljenja, ki živi še v dobi leta 1867. Pove mu, da pozablja na Slovence, ki žive na Koroškem in na Štajerskem. Članek »Agrarmer Tagblatt« »Nemci in trializem« naj se čita.

× × ×

Vse kaže, da se Nemci, ki se zdaj pošteno preklajo med seboj, združenega nastopa v jesenskem državnozbornskem zasedanju boje. Nemški strah dokazuje, kako neobhodno potreben je jesenski skupen nastop slovanskih strank. Kljub malenkostnim osebnim spletkam in »antipatijam« gotovih vzvišenih »razžalencev« upamo, da končno prevlada zdrav razum in slovanoljubje tudi pri osebnikarjih! . . . Poražena, razblinjena, v sebi že razdvana mala vladna armada naj jeseni dobi pred seboj združeno, edino mogočno slovansko armado, ki naj dokaže prepotentnemu sedanjemu ponemčevalnemu vladnemu zistemu, da je brez in celo proti Slovanom vladanje v Avstriji nemogoče!

Slovenska obstrukcija in uradništvo.

»Časopis českého uřednictva železnišního«, ki je tudi glasilo slovenskih železniških uradnikov, piše med drugim: »Veseli nas, da so slovenski poslanci vendar enkrat pokazali avstrijski vladi, da so na svetu! Pokazali so pa enkrat tudi zobe svojima najhujšima sovražnikoma — Nemcu in Lahu. Čez Slovence so šli ti gospodje vedno na dnevni red. Pokazali so naši rojaki, da Nemcem in Lahom ne pomaga njihova nova zveza ničesar, da slednji vsenučilišča čez glave Slovencev ne dobe. Bil je zadnji čas, da so slovenski poslanci malo zaropotali. Da je bil zadnji čas, o tem znamo pesem posebno mi železniški uradniki. Pokazali smo že na tem mestu, kako nas odganjajo sistematično in dosledno od polne sklade, in kako vlada germanizira ravno potom železnice oziroma potom železniškega uradništva slovenske pokrajine. Gospodje gori na Dunaju so delali kar so hoteli. In ni ga bilo človeka, ki bi bil enkrat odločno protestiral. In če je kdo tudi protestiral, se ni nikdo oziral na take proteste, interpelanti niti odgovora niso dobivali. Nadejati se je vendar, da se bo to znanprej nekoliko spremenilo. Slovenec je dolgo časa zatejeval gnjev, ki se je bil nakopičil v njegovi pohlevni duši vsled prigojene mu pasje ponižnosti; zdaj pa, ko mu je bilo preveč, ga je nenadoma izbruhnil na svoje neprijatelje. In svet je odpiral usta na stečaj in se čudil toliki »trmoglavosti« Šusteršičevi. Aha, minister bi rad postal! Seveda! In končno, zakaj pa ne? Nato ta ugledni list nadaljuje: Ko je že to zlo prišlo nad nas, zakaj pa ne bi ravno Slovenec enkrat postal minister! Ali nimamo mi varovati nikakih narodnih interesov? Poglejmo Nemce, Čehe in Poljake, kako nerazmerno bolje se jim godi kakor nam. Tako v narodno — kakor v gospodarsko-političnem pogledu.

Zato se nam zdí neumestno, da hočejo nekateri na vsak način pred vsem svetom zmanjšati zaslug »Slovenskega kluba«, ki je s svojo taktiko v zadnji seziji dosegel vsaj toliko, da bodo v bodoče imeli naši neprijatelji malo več respektja pred nami in da nas bodo smatrali znanprej vsaj kot resnega nasprotnika. In tega ugleda bomo deležni vsi pripadniki slovenskega naroda — tudi mi uradniki.«

Mladeniška organizacija na Spodnjem Štajerskem.

Smartno pri Slovenjem Gradcu, 2. avg.

Na Spodnjem Štajerskem se je zopet počelo živahno gibanje med mladino slovensko. Na vseh krajih se oglašajo mladeniči in želijo organizacije. Kako zanimanje za napredek naše kmečke mladine je vzbudila S. K. S. Z. v Mariboru, najbolj pričajo zadnji trije shodi v Petrovčah, Škalah in na Homcu pri Slovenjem Gradcu. Vsi so bili prav dobro obiskani, zlasti pa vzbujala veliko veselje dejstvo, da se mladeniških shodov udeležujejo prav radi starši sami in so tako živa priča o namenih, katere ima S. M. Z. in o ciljih, katere hoče doseči. Posebno pa z veseljem konstatiramo, da sta bila shoda v Škalah in na Homcu nepričakovano dobro obiskana. Po Šaleški dolini in Slovenjegraškem okraju veje že zdaj do cela drugi veter. Zares »Popihal je jug« in odnesel marsikatero celjsko in Slovenjegraško butico iz teh lepih dolin.

Na vseh treh shodih je pridigoval podpredsednik S. K. S. Z. dr. Hohnjec, ki je tudi na shodih govoril z znano mu spretnostjo in tu pa tam pikro ironijo. Na shodu v Petrovčah je govoril tudi predsednik S. M. Z. Žebot, na Homcu in v Petrovčah je navduševal mladino državni in deželni poslanec Pišek, na shodih v Škalah in na Homcu, je govoril z resno besedo in resnim

opominom na mladeniče deželni poslanec dr. Verstovšek, ki je začel organizirati v svojem okraju naraščaj. Razlagal je na obeh shodih o namenih mladeniške organizacije in kazal pota, na kateri način bi se tudi organizacija najlažje dovršila. Podlaga za organizacijo teh dveh okrajev je podana; slediti mora še marenberški okraj.

Toda pri teh shodih samih ne smemo ostati. Pozivljamo vse odločilne faktorje in vnete rodoljube, da nadaljujejo početo delo in gredo mladeničem na roko posebno z nasveti. Mladina je vneta in hoče nastopati v skupinah, napredovati samostojno, blažiti skupno svoj čut in se utrjevati v verskih resnicah in buditi ljubezen do domovine in slovenskega naroda. V vsaki župniji se morajo osnovati posebni odseki mladeničev, najboljše pod okriljem bralnih društev. Največje zanimanje za organizacijo kažejo do sedaj mladeniči Škalski, ki imajo že svoj telovadni odsek, St. Andraški, St. Iljski, Šmartinski, Starotrški in iz Golovabuke. Le na noge! S. M. Z. in S. K. S. Z. bota popirali vsako gibanje.

Slovesen dan Orlov v Črnem vrhu.

Lahko je ponosen Orel idrijskega okrožja na svoje krasno uspele prireditve dne 1. avgusta t. l. V črnem vrhu so se dvigali visoki mlaji okrašeni s trobojnicami, cesarskimi in cerkvenimi zastavami. Ob prihodu raznih telovadnih odskov in idrijske »Katoliške delavske družbe«, ki je prihitela v obilnem številu s svojo zastavo, so prislece pozdravili predsednik črnovrškega telovadnega odseka g. kaplan Anton Kastelic, v imenu občine g. župan Dominik Rudolf ter v imenu Slov. kat. izobr. društva g. Filip Rudolf. Za krasni sprejem in bratski pozdrav se je v imenu vseh zahvalil tajnik »Kat. del. družbe« g. Josip Novak. — Prva točka dopoldanskega dnevnega reda je bila odmevna izobrazbi. Pod prostornim kozolcem g. župana se zbrala velika množica narodnega občinstva, toda ker ni bilo za vse prostora pod kozolcem, jih je še mnogo stalo zunaj njega ter zvesto poslušala zanimive govore. Okrožni predsednik brat Ivan Jazbar je otvoril zborovanje s prav prisrčnim pozdravom ter izražal posebno veselje, da vidi pred seboj zbrane toliko slov. kat. mladine, kateri je v prvi vrsti mar izobrazba in ji je zabava le postranska stvar. Na njegov predlog so bili z navdušenim odobravanjem izvoljeni predsednikom zborovanja c. kr. učitelj brat Josip Novak iz Idrije, podpredsednikom načelnik Žirovskega telovadnega odseka brat I. Cankar in zapisnikarjem črnovrški nadučitelj in okrožni podpredsednik brat Fran Tratnik. — V svojem nagovoru je predsednik ovrgel očitanja nasprotnikov, da želi S. L. S. ljudstvo ohraniti v nevednosti, da je to stranka nazadnjakov in mračnjakov. Naša današnja prireditev nam je zopet nov dokaz, da hočemo, da se ljudstvo izobrazbi. Ker je pa bodočnost našega naroda zavisna od naše mladine, zato je tudi glavna skrb naše stranke posvečena slovenski mladini. In temu namenu naj služi tudi to zborovanje. Po predsednikovem nagovoru so se pričela predavanja. Predavali so naši vrli akademiki, ki so neumorni in vztrajni delavci na polju ljudske izobrazbe, za kar jim mora pač vsakdo priznati zasluženost čast. Prvi je predaval gosp. Mirko Božič o »vplivu telovadbe na značaj.« Povdarjal je zlasti veliki pomen discipline, ki utrjuje prave značaje. Kdor se navadi discipline v telovadnici, tak bo znal tudi disciplino v javnem, zlasti političnem življenju, kjer je ravno potreba najtrdnjših značajev. Drugi govornik g. Josip Puntar je s svojim navdušenim predavanjem o »vzgoji mladine pri starih Grkih« pokazal, da je nujna potreba, da se po zgledu starih Grkov, zlasti Spartancev že mladino začne telesno in duševno vzgajati. Za naše sedanje čase, ko nam nasprotniki vedno in vedno premlevajo že sto in stokrat ovrženo frazo, da je kat. Cerkev nasprotnica vsaki

kulturi, je bilo zelo umestno zanimivo predavanje g. Fran Weissa o „Cerkvi in kulturi“. Cerkve je bila že od nekdaj in je še danes pospeševalnica kulture, saj je ona ustanoviteljica šol in ona širi kulturo med divjimi narodi po svojih misijonirjih. Uprav ognjevitost pa je govoril g. Ignacij Breitenberger o „ciljih mladeniške organizacije“, med katerimi zavzema gotovo prvo mesto trdno versko prepričanje. Le resnično veren človek je lahko tudi dober patrijot in pravi Slovenec. Da so bila vsa predavanja, ki so trajala nad dve uri, res zanimiva in izborna, je bila najboljši dokaz vztrajnost in napeta pazljivost poslušalcev od začetka do konca. — Po zborovanju so se podali Orli, katerih je bilo čez sto, med temi 71 v kroju, skupno, ostali zborovalci pa posamezno k sv. maši, ki jo je daroval predsednik črnovrškega odseka g. kaplan A. Kastelic in sta mu stregla dva brata Orla. Po obedu se je takoj pričela vaja za javno telovadbo, ki se je vršila po popoldanski službi božji na prostranem travniku zunaj vasi. Da je telovadba nad vse pričakovano dobro uspela, mi ni potrebno še posebej omenjati; saj se je že vsakdo lahko prepričal, kdor je le že kdaj prisostvoval kaki javni telovadbi naših vrlih Orlov, s kako preciznostjo in eleganco izvajajo prav tako proste vaje kakor tudi vaje na orodjih. — In šele sedaj, ko se je že preje preskrbelo za izobrazbo, ko se je pokazal sad mnogih vaj v telovadnici, šele sedaj je prišla na vrsto zabava. Tu naj bi prišel pogledat vesele obraze tisti, ki misli, da če bi pristopil kaki katol. organizaciji, da bi moral potem le v cerkvi čepeti in se vedno le kislo držati. Tudi mi se znamo prav dobro, toda dostojno zabavati. Pevski zbor idrijske „Katoliške delavske družbe“ in idrijsko godbeno društvo, ki je igralo tudi pri javni telovadbi, sta s posebno pridnostjo izpolnila pevski in godbeni del prave ljudske veselice, vrle črnovrške in idrijske gospodične pa so vodstvom gđ. učiteljice Mare Jurjevičeve oskrbele razprodajo šopkov, razglednic in sreč za srečolov ter marljivo nabirale prispevkov za obmejne Slovence. Vse je bilo — rekli bi — prav židane volje. Le škoda, da se je tako hitro približal večer in da je bilo treba misliti na odhod. Tako je minil prvi večji sestanek Orlov idrijskega okrožja, katerega so se po deputacijah udeležili tudi Orli iz Vipave, Logatca in Jesenic, ter upamo, da se še večkrat snidemo na takih izobraževalnih in zabavnih sestankih.

Na svidenje! Na zdar!

POSLANEC KLOFAČ NE ODLOŽI MANDATA.

Vesti, da poslanec Klofač odloži mandat, so neresnične.

NOV KAZENSKI ZAKON.

Prof. Lammasch, grof Gleispach, dr. pl. Vitorelli, dvorni svetnik Schober in dvorni tajnik dr. Rittner so se zbrali pred osmimi dnevi v Grand Hotelu Brennerbad na Hohenburgerjevo vabilo, kjer so konferirali o novem kazenskem zakonu.

OSEBNI DAVKI

so znašali leta 1908. 188.300.000 kron, 13.000.000 več kakor leta 1907. Deželam se nakaže 17.000.000 kron: Kranjska dobi 202.415, Štajerska 895.094, Koroška 211

KRALJ EDVARD V AVSTRIJI.

Angleški kralj pride letos v Marijine Vari inkognito. Cesarja Franc Jožefa letos ne obišče.

ODSTAVLJENI ŠAH ZAPUSTI TEHERAN. — NEMŠKI ČASTNIKI INSTRUKTORJI PERZIJSKE ARMADE.

Teheran, 2. avgusta. Odstavljeni šah meseca avgusta zapusti Teheran in se poda na Krim. Tudi polkovnik Liakov zapusti Perzijo, ker nova vlada noče več ruskega instruktora za perzijske čete in naroči za instruktore nemške častnike.

PRINC JURIJ ZARUBLJEN.

Neka francoska banka je predlagala višjemu belgrajskemu sodišču, naj princa Jurija zarubi, ker ji dolguje 800.000 mark. tisoč 653, Trst 316.262, Istra 117.702 K.

RUSKI CAR NA POTOVANJU.

»Standard« je došel 2. t. m. opoldne v Spithead. Nikolaj se je podal na »Vittorio and Albert«, kjer je zajtrkoval z angleško kraljevo rodbino. Jeseni obišče ruski car Italijo in Turčijo.

Dnevne novice.

+ **Kaj je „Narod“ obljubil.** Ko je dne 2. aprila 1868. prišel v Mariboru izhajati „Slovenski Narod“, je v svojem programu obljubil: „Verske zadeve kat. cerkve, dogme in bistvene cerkvene naprave mu bodo svete; poganjati se hoče, da se neoskrunjeno ohrani cerkveno premoženje, da se ljudska šola ne loči od cerkve, da se oživlja bolj in bolj javno cerkveno življenje“. Kako bi se pogledala „Nemški Narod“ od leta 1909. in „Slovenski Narod“ od leta 1868., ako bi se kje zdaj srečala?

— Zaupnica Slovenskemu klubu.

V nedeljo sta imela dr. Hočevar in dr. Lampe dva shoda: enega na Dobrovah ob Krki, koder se bo v kratkem zgradil nov most med St. Jernejem in Škocjanom, drugega pa v St. Jerneju. Dr. Hočevar je poročal o dogodkih v državnem zboru. Agrarna banka v Bosni je taka krivica za km. te, da ne bo Slovenski klub nikdar privolil njeni ustanovitvi. Obstrukcija, ki so jo začeli slovenski poslanci, je popolnoma opravičena. Nasprotniki očitajo obstrukciji stranske namene, da hočejo obstrukcionisti, zlasti dr. Sušteršič, postati ministri, itd. A to našim poslancem ni prišlo niti na misel, ko so dvignili zastavo v boju za pravice slovenskega in hrvaškega naroda. Grdi lažnjivi napadi na osebo dr. Sušteršiča so le še utrdili vez, ki veže nanj druge slovenske poslance, ki brez ugovora odobrujejo njegovo odločno taktiko. Na tem stališču bo vztrajal Slovenski klub še nadalje. — Dr. Lampe se je bavil z gospodarskimi težnjami deželnega odbora. Bila je soglasno sprejeta resolucija, ki izraža popolno zaupanje državnim in deželnim poslancem S. L. S., in odobruje odločni boj naših poslancev v državnem zboru.

+ **Politična shoda na Prežganjem in Jančem** v nedeljo, dne 1. avgusta, sta se izborna obnesla in je bila udeležba ondottnih kmečkih gospodarjev polnoštevilna. Poročal je deželni poslanec Mandelj. Zborovalci so postopanje državnih poslancev na Dunaju z velikim odobravanjem na znanje vzeli. Državnim poslancem se je naročalo, da pri sklepanju trgovinskih pogodb z Rumunijo in drugimi državami varujejo najodločnejše koristi domače živinoreje. Poslanec Mandelj je nadalje obrazložil, kaj se je zadnje leto v deželni zbornici izvršilo in kaj pripravilo, da se izvrši. Osvetlil je tudi hinavstvo liberalne stranke. Glede posojila desetih milijonov in pa regulovanja plač deželnim uradnikom; liberalci so namreč za to v deželni zbornici glasovali, na svojih shodih pa sedaj zoper govore. S posebno pazljivostjo so zborovalci sledili poslančevim besedam, ko je govoril o zboljšanju živinoreje, o modernih hlevih in gnojiščih. Kazal je pri tem na kmete v Selški dolini na Gorenjskem, ki imajo svojo živinorejsko drugo, vzorne hleve za goved, moderne svinjake in gnojne jame. In te besede niso bile zastoj, kajti dva gospodarja sta takoj se izjavila, da napravita svoje hleve in gnojišča po tem načinu. Zborovanju je sledil prost razgovor glede občinske poti od Štange in dalje pod Jančem in pa dobave vode za nekatere vasi. Poslanec jim je razložil, kako jim je postopati, ako hočejo te zadeve naprej spraviti. Hriboviti so ti kraji in v težkih razmerah se tu kmetuje. Pa ljudstvo je po večini trezno, pošteno in delavno. V slogi s svojo požrtvovalno duhovščino streme po gospodarskem napredku in naobrazbi. Res, veselje je delati za tako ljudstvo!

+ **Ethin Kristan postal »Narodovec«.** Nimamo povoda, da bi se pečali z govori malopomembnega socialnodemokratskega salonskega politika Ethina Kristana, ki izpusti od časa do časa kak slab po nemških listih in po »Narodu« skupaj sklanfani govor. Tudi minulo nedeljo je držal Ethin svojim vernim ovčicam pridigo. Nevoljno so zmanjevali socialni demokrati z glavami, ker jim Kristan ni prav nič drugega povedal, nego kar so že itak čitali v »Narodu«. Zelo čudno so pa gledali tisti socialni demokratje, in teh je bilo precej, ki so bili na našem shodu v »Unionu«, ko je Kristan prav po »Nar.« se pridušal, kako da bi rad Sušteršič postal minister. No, ta je pa predebela, so si šepetali in poparjeni odšli, ker so videli, kako veruje Kristan celo tistim, ki jih psuje z zizimbambuli. Slišali smo socialne demokrate, ki so govorili: »Kristan pa le ni dal izjave, da noče minister postati, kot je to storil zadnjič dr. Sušteršič.« Socialni demokratje trdnost svojega Kristana dobro poznajo, zato se po shodih norčujejo iz njega.

+ **Korupcija.** »Tat!« »Tat!« Kolikokrat vpije tako tisti, ki je kradel, ko po tatvini beži in da zavede ljudi na napačno pot, sam kriči: »Tat! Tat!« Ravno tak vtis imamo zdaj, ko čitamo v vodilnem glasilu kranjskih liberalcev o »korupciji« pri imenovanju učiteljev. Moistri korupcije, kranjski liberalci, se upajo komu očitati korupcijo! Res lepa pozicija, občudovanja vredna, da kriče o korupciji tisti, ki so vedno in še, kjer imajo le še količkaj moči, dosledno izvajajo načelo: Liberalcem groš, klerikalcem knof. Preneumno, da bi se pečali s podrobnostmi včerajšnje že v soboto napovedane »Narodove« jeremijade o korupciji pri podeljevanju učiteljskih služb. Saj izpuščajo te jeremijade tisti ljudje, ki so se in se še vedno vprašajo, kadar podeljujejo sami kako službo 1. Ali je prosilec liberalec? 2. Ali je liberalni prosilec miren človek? 3. Ali je liberalni prosilec tudi kvalificiran za liberalnega kričača in za strastnega agitatorja? Izkušnje uče, da dobi pri liberalcih tisti službo in da le tisti napreduje v njej, ki se

izkaže za liberalnega kričača in slavitelja Hribarjevega pozabljivega spomina. Ravno taki ljudje tudi po liberalnih službah napredujejo. Ni še ravno dolgo, ko so avanzirali pri nekem liberalnem uradu liberalni kričači, preterirali so pa uradnike nekričače, liberalnega mišljenja, kljub njihovi izborni kvalifikaciji. O liberalni strahovladi in korupciji nasproti liberalcem po liberalcih naj piše »Narod«. Dobil bo toliko gradiva, da bo moral izhajati petkrat na dan.

Odhod katoliško-narodnega dijaštva iz Zagreba v Spljet. »Hrvatska« poroča: Predvčerajšnjim zvečer je 300 hrvaških in slovenskih dijakov pod hrvaško trobojniko korakalo po zagrebških ulicah na kolodvor da se s posebnim vlakom odpeljejo proti Dalmaciji. Občinstvo je navdušeno pozdravljalo dijake. V sprevedu je bilo tudi nekaj čeških in poljskih dijakov. Ko je vlakovodja dal iz vlaka znamenje za odhod vlaka, zavihrala je iz vlaka hrvaška trobojnica, dijaštvo pa je z občinstvom skupno zapelo »Liepa naša domovina«. Ta veličasten odhod bo v neizbrisnem spominu vsakemu, kdor ga je videl. »Hrvatska« končuje svoje poročilo: Drago nam je, da je dijaštvo v tako impozantnem sprevedu šlo po mestu. Gotovi ljudje so lahko videli, da se naše dijaštvo ne boji nikogar, da to niso obskurni ljudje, ampak veliki značaji, ki javno izpovedujejo svoje mišljenje, neboječ se nikogar. Hvala jim in srečno pot! — Včeraj zjutraj je posebni vlak katoliško-narodnega dijaštva srečno došel na Reko. V impozantnem sprevedu je dijaštvo z razvito hrvaško zastavo korakalo skozi Reko do obale ter takoj s posebnim porobrodom odplulo proti Spljetu. Oduševljenje je nepopisno. Na obali zbrani Hrvati so pozdravljali potnike. Vse je zdravo.

— **Poslanec Žitnik** je po daljši in jako nevarni bolezni toliko okreval, da se je včeraj mogel odpeljati v neko zdravilišče, kjer ostane do konca meseca.

+ **Za župnijo Lesce** je prezentiran župnik v Rakitini č. g. Iv. Lovšin.

— **Velika nesreča na morju.** Iz Trsta poročajo: Iz pristanišča je silen vihar pognal na morje dve ladjici, v katerih je bilo več oseb. Parniki so hiteli na pomoč. Pri Sv. Andreju so dobili prevrnjen čolniček, na katerem se je krčevito držal neki mož. Le s težavo so ga moža rešili. Povedal je, da se piše za Guština, da je fakin, in da sta dva njegova tovariša, ki sta bila z njim skupaj v čolnu, Lovrenc Bizijak in France Buda, izginila v valovih. Tri osebe iz druge ladjice je rešilo moštvo parnika »Federico«, četrta oseba je pa padla tudi iz te ladjice še predno je prišla pomoč v morje in utonila. Baje je tudi še tretji čoln bil od vetra pognan na morje; o tem še ni zanesljivih poročil.

— **Semič v nevarnosti.** Iz Semiča, 2. avgusta. Nocoj po polnočni uri izbruhnil je na do sedaj neznan način ogenj pri županu Tomcu v Stranski vasi. Zgorelo je vse — hiša in gospodarsko poslopje in tudi eno tele, drugo živino so rešili in golo življenje. Ogenj se je širil hitro, ker je vse tako suho vsled neznosne vročine; vsaj termometer kaže že teden dni ob 2. uri popoldne do 40° R. Med drugim zgorela je tudi oprava bodoče neveste, domače hišere, ki se namerava v kratkem poročiti. Na pogorišče sta došli požarni brambci iz Semiča in iz Gradaca, ki sta z velikim trudom omejili ogenj in rešili sosedo preteče nevarnosti.

— **Otrok v smrtni nevarnosti.** Iz Straže-Valtavasi se nam poroča: Vsako leto zahteva Krka kako žrtev in še vedno ne pazijo stariši na svoje otroke. Minuli teden kopalo se je več otrok, med temi je Ana Košak iz Valtavasi stara 12 let zašla v globoko vodo in začela se potapljati. Otroci so, ne da bi klicali na pomoč, se razkropili. K sreči vidi Janez Sali iz Valtavasi in jo reši v zadnjem trenutku, ko je dekle bila že na dnu vode in v blatu. — Otroka pa nič ne ustraši, čez par dni je bila zopet v vodi. Stariši in varuhi ne puščajte otrok brez varstva v vodo, kjer tudi vas zadene občutna kazen že pri izgubi otroka in sodnijska kazen.

— **Poboj.** Iz Straže-Valtavasi se nam piše: V nedeljo po noči popivalo je več fantov po gostilnah. Domov v Jurkovas grede se poda Pirc Franc iz Jurkevasi še k studencu piti, tam ga napadejo drugi fantje, med temi Košakov iz Dol. Straže mu prekolje z nožem obraz in vso brado. Ako ne bi bil klical na pomoč, bi ga bili umorili. Pripeljali so ga v bolnico Usmiljenih bratov v Kandijo. Sad pijančevanja: eden v bolnico, drugi pa v zapor.

— **V Savo je skočila in utonila** pri Zagrebu soproga trgovskega agenta Ana Koščičarič, stara 30 let.

— **Istrski rojaki na Brezjah.** 4. t. m. pride na Brezje do 200 oseb iz vasi Dekani v Istri. Romanje priredi tamkajšna Marijina družba. Dobrodošli!

— **Beračica z 19.000 K.** V Trstu so prijeli neko starko, ki je beračila po mestu. Ko so jo preiskali, so našli v njeni obleki

zašitih zlatov po 20 in 10 K za 19.000 K. »Beračica« pravi, da se piše Katarina Ungarin in da je denar dedščina njenega moža. Dokler se stvar ne pojasni, bo »beračica« ostala v zaporu.

— **Velik požar** je v Svetni vasi na Koroškem uničil 11 poslopij.

— **Salezijanci** se nameravajo naseliti v Spljetu.

Štajerske novice.

Š **Za oškodovane po toči** se je sestavil v Mariboru pod predsedstvom dež. poslanca O z m e c a pomožni odbor, ki pošilja na ves slovenski narod prošnjo za pomoč.

Š **Nesreča v Špilfeldu.** V praharni Alojzija Šahamerja v Špilfeldu se je dogodila eksplozija. 20 let starega delavca Jožefa Oswalda je ubilo.

Š **Proda se v Dravski dolini** na Štajerskem sredi lepega trga hiša, ki je jako pripravna za gostilno oziroma prodajalno. V njej je tudi trafika. K hiši spada tudi nekaj posestva. Cena nizka. Naslov pove tudi naše uredništvo.

Š **Umrl** je v Trbovljah veleposestnik Franc K a l a n, star 74 let.

Š **V Dravo je skočil** v Mariboru 20 let stari krojaški pomočnik J. Ferenz.

Ljubljanske novice.

lj **To je pa že od sile! Za slovensko Šiško!** Na ljubljanskih poštah je nekaj osobja, ki je tako silno „postrežljivo“ da sprejema tudi pisma na kraje, ki pravzaprav niti ne eksistirajo. Na nekaterih ljubljanskih poštah bi morda človek lahko oddal tudi pisma glaseča se na: Deutschnationalburg bei Laibach, Oberhusten bei Laibach (Gorenji Kašel?) Unterhusten itd. Nedavno smo čuli, da nekateri nemški prenapetosti oddajajo na ljubljanskih poštah pisma z naslovom „in Schönaun“, ki ni v nobenem poštnem uradnem zaznamku a ta pisma ljubljanska pošta dostavlja v — Šiško, kakor da bi bilo naše pošto uradništvo izvrševatelj kapric „zelene mize“ v kazini. Da se prepričamo, kako je s to stvarjo, oddali smo v Ljubljani na prijatelja v Spodnji Šiški navadno pismo, na pismo pa napisali „in Schönaun“. Ljubljanska pošta je pismo odposlala — prijatelj je pismo dobil. Počakali smo nekaj dni, nato pa oddali na poštnem uradu pri Sv. Jakobu priporočeno pismo „in Schönaun“. Pošta je pismo sprejela in odposlala v Sp. Šiško. Tako torej c. kr. pošta nemškim kričačem dela v roke, sprejema pisma na kraje, katere si je izmislila samo nemška nestrpnost, ter da bi tako Nemci se sklicevali nato, da so kraji kakor tak „Schönaun“ ali „Oberhusten“ že od poštnega urada v Ljubljani priznani, dočim pošte po Štajerskem in Koroškem vračajo pisma na priznano slovenske kraje z opombami „Unbekannt!“ Razume se, da bo naše uredništvo proti taki gorostastnosti izvestnih poštinih organov storilo primerne korake ter nevednežem dokazalo, da Schönaun nimajo v nobeni poštni knjigi in da zato pisma na neznane kraje tudi ni treba odposiljati. Naposled bo vsak nemški poba določeval poštam svoje kraje in zgodi se celo lahko, da bodo nemški gimnazijci določali celo v Ljubljani ulice po imenih svojih izvoljenk. Slovenska Šiška je uradno Šiška, zato bomo poskrbeli, da tudi Šiška ostane!

lj **Shod delavcev južne železnice.** Včeraj ob 10. uri dopoldne je sklicala socialnodemokratska stranka shod delavcev, ki delajo po progi južne železnice. Udeležiti bi se ga bili imeli delavci petih sekcij, in sicer od Maribora, Brežic do Trsta, Kormina in Gorice, katerih je aproksimativno okoli tisoč, a jih je prišlo le okoli 300. Nekaterih postaj sploh ni bilo zastopanih. Prišli so res Štajerci, Kranjci, Primorci in kompani Italijani. Glavno besedo so imeli Nemec sodrug Somnitz iz Dunaja ki je dejal, da je list našega drevesa, Kopač in Anton Kristan. Mimogrede bodi opomnjeno, **da je dobil delegat iz Trsta denar za potne stroške, a se mu ni zdelo vredno priti na shod, marveč si je rajši ogledoval mesto.** Govorilo se je o draginji, slabih plačah, navduševalo se je za stavko. »Le kapital, to je vera, bog, narod in vse.« Nato so bili klicani posamezniki na oder, da so izjavljali, ali so za stavko ali ne. Nekateri so bili za, drugi ne, tretji pod pogojem, če bodo stavkali tudi oni, ki so nalašč ostali doma, četrti, če bodo vsi za to, če jih bode podpiralo tudi vozno osobe itd. Stvar je izgledala slabo. Nato dobi besedo Kopač, ki jih začne žigosati, da na tekem klavernem shodu, ki bi bilo izraženih toliko različnih pomislekov, še ni bil. Pozval jih je, da naj se precizno izjavijo, ali so za stavko ali ne ter jim dal 15 minut odmora, da sklepajo med seboj. In čudo! Čez 15 minut so bile vse skupine za stavko. To je bil pa pravi poper za voditelje. Kaj sedaj? Kar so hoteli doseči, so dosegli. A stavke faktično niso marali. Sklep delavcev jim ni bil všeč. Sedaj je začelo grometi raz govor-

niškega odra proti stavki. Nič denarja, vprašajte žene in otroke, kaj poreko, ko ne bodo imeli ničesar jesti. Ali je vam vse eno, če ste od železnice odpušteni, kaj bode potem? itd. »Saj je v kasi dost denarja,« se je začul glas. Čudna poparjenost se je lotila zborovalcev, začeli so odhajati, a vodstvo jih je klicalo nazaj. Res čudno! Prej jih navduševati za stavko, sedaj jih odgovarjati! Kaj hoče pomeniti to? »Pomislite,« so nadaljevali govorniki, »14 dni ne dobite nobene podpore, na ono pa sploh ne mislite, ki je namenjena drugemu personalu. Plačevali bi bili vsi, pa bi jo sedaj dobivali.« Br-r-r — hud poper! Začela se je agitacija za organizacijo proti »ta črnim«. Izvolili so 15 delegatov, katerim določijo pole, na koje naj se delavci vseh petih sekcij podpišejo, ali so, ali niso za stavko. Po osmih dneh gredo delegati v spremstvu Kopača k ravnateljstvu ter tam predložijo te pole in zahteve. Če se jim ne ugodijo, bodo brzojavno obveščeni in takrat naj napočijo stavka. Med vrsticami pa je bilo povedano, da ni upanja, da se kaj doseže takoj, marveč šele potem, ko bodo vsi organizirani in da bode »kasa« močnejša. Socialno-demokratskim voditeljem se gre za »kaso«! »Če ne dosežemo zaželjenega uspeha,« nadaljuje Kopač, »da potem pač ne bode govorili, Kopač je nas prodal, nič ni storil. Kaj pa imam. Jaz nimam toliko, kamor bi glavo položil in se vedno »žrtvujem« edinole za delavce. Zložite doma potne stroške za na Dunaj vsak po 20 vin., potem bodem pa šel sam jaz z delegati.« (1000×20 je 20.000 vin., t. j. 200 K. Lepa raja, ko imajo železničarji še ceno vožnje.) »Konec koncev: tedaj vsak deset krajecarjev, pa organizirajte se, kajti vojni personal vendar ne more za Vas stavkati ali začeti pasivne rezistence. Ti so zase.« Nekateri so odšli potolaženi, drugi pobiti. S tem poročilom smo storili svojo častniško dolžnost in kdor reče, da je bilo drugače, ne govori resnice. Pripomnjeno pa bodi, da je Kopač z drugovi še bolj jokali čez klavernost shoda, kakor smo opisali mi. Sumničiti nočemo ničesar. Delavcem odkritosrečno privoščimo izboljšanje položaja, a kolikor se je dalo iz pozicije razsoditi, se gre tukaj sodrugom samo za »gibanje«.

Ij Visok gost v »Katoliški tiskarni«. Prem. g. škof Jakob Trobec je danes s svojim nečakom ogledal »Katoliško tiskarno«. Visoki gost je izrekel svojo zadovoljnost in občudovanje nad našim podjetjem.

Ij Pivovarna Auer. Kakor se nam poroča, odpeljal se je v soboto 31. pr. m. g. Dr. Ivan Oražen s svojo soprogo na Dunaj, da sklene z nemško nacionalnim zavodom in sicer kreditnim zavodom za trgovino in obrt kupčijo radi odkupa svoje pivovarne v Ljubljani. Tako zgine s tem zopet slovensko podjetje v nemške roke. Število domačih slovenskih pivovaren se vsled tega vedno bolj manjša, zatoorej bodemo morali tem našim domačim podjetjem našo celo pozornost obrniti in jih v vsakem oziru kar najbolj mogoče podpirati.

Ij Utonila je sinoči v domačem rezervarju pri hiši št. 28 v Hradeckega vasi 20-mesečna Marija Hlebševa.

Ij Pri volitvi ranjen. V deželno bolnišnico so danes pripeljali posestnika Ivana Cizarja izpod Šmarne gore, kjer ga je vsled nekega nesporazumljenja pri volitvah njegov nasprotnik tako sunil v spodnji del života, da ga je baje težko telesno poškodoval.

Cerkveni letopis.

c Dve novi maši zaporedoma smo imeli v Križevem pri Kostanjevici. Dne 18. julija jo je daroval č. g. Anton Komlanec, Dne 1. avgusta pa č. g. Janez Baznik iz mariborske škofije. Pri tej priliki so nastopili prvič v uniformi naši mladi Orli. Z zavistjo so gledali sokoli krepke fante, ki so se vzgledno obnašali. Menda bodo sokolčki enkrat izprevideli, da Orel vzgaja poštene, krščanske in značajne fante. Kako je s »Sokolom« je pokazal zadnji ponočni napad njihov na Orle. Pri obeh novih mašah je v cerkvi prepeval popolnoma po liturgičnih pravilih pevski zbor izobraževalnega društva, ki je sedaj obenem cerkveni zbor pod vodstvom kaplanovim. Zeleti je, da se kaj kmalu razpiše služba organista. Gotovo bode vsak z veseljem prevzel to službo v naši veličastni cerkvi, ki ima sedaj istotako veličastne nove orgle, h katerim je veseloje sest.

Razne stvari.

V srbskem vojnem ministrstvu je neki uradnik poneveril 120.000 dinarjev. Schroederjem to priporočilo dal v povelje.

O ti nemški »purgarji«! Nedavno so imeli v malem nemškem mestecu Baruth večjo pevsko slavnost. Tujim gostom na čast je bilo vse v zastavah in vencih in na vseh koncih in krajih so bili nabiti po-

zdravni napisi. Da, celo okrajna ječa je bila ovenčana in nad vratni se je blestel v velikih črkah napis: »Prisrčen: Dobrodošli!« Umumno, da je ta napis vzbujal med gosti mnogo smeha.

Proti kadilcem cigaret. Iz Washingtona poročajo: Po mnenju rear-admirala Seaton Schroederja, nadkomanderja atlantiškega broderja, naj bi se kadenje cigaret med moštvom na krovu brodov kolikor mogoče omejilo. Da bi onemogočil dobavljanje cigaret za moštvo na krovu, je admiral Schroeder v nekem poročilu na mornariškega tajnika priporočal, da se iz liste ladijinega provianta, ki služi moštvo, črtajo cigarete. Schroeder je v času svojega poveljevanja na bojnih ladjah opazoval učinek kadenja cigaret pri mornarjih in je prišel do prepričanja, da je kadenje škodljivo in tudi nič kaj ne prispeva k pridnosti ljudi za izpolnjevanje njih dolžnosti. Najbrže bode mornariški departement v sporazumu z admiralom

Krvava žaloigra kratko po poroki. Strašno se je končal prepri, katerega je imel 25letni Richard J. Baffely v New Yorku s svojo 18letno soprogo Margaret. Poročena sta bila šele kratko časa, vendar je bil Baffely na svojo mlado ženo, ki je bila slovita kot lepota, ljubosumen. Po prepiru v stanovanju je potegnil revolver iz žepa in ustrelil na ženo. Krogla jo je pogodila v spodnji život, da se je zgrudila na tla. Ko jo je videl mož pred seboj v krvi ležečo, je nameril orožje na sebe in se ustrelil skozi srce. Ostal je na mestu mrtev. Tudi žena bode najbrže umrla.

Ženske v policijski službi. Eden prvih policijskih načelnikov v Parizu je napisal daljšo razpravo o ženski pomoči pri odkrivanju zločinov. Ženske — prvi on — izpoznajo zločince po nekem notranjem navdahnjenju, slutnji. Niso pa zmožne, da bi napravile najenostavnejše zaključke iz kakršnihkoli okoliščin, dejanja si ne znajo nikakor rekonstruirati. Zato tudi niso sposobne za detektivsko službo. Enako sodi tudi kriminalist Vidocq; ženska poseduje edinole veliko intuicijo in zmožnost opažanja. Ravno s tem pa so že večkrat omogočile, da so prišli veliki zločinci v roke pravice. Ravnatelj osrednje londonske policije je izjavil, da poda ženska mnogo natančnejši in popolnejši opis oseb, nego moški.

TRPINČENJE ŽIVALI NA DRŽAVNI ŽELEZNICI.

Dne 26. t. m. je bil običajni »sv. Jakoba sejm« na Veliki Loki na Dolenjskem, kamor se je prignalo izvanredno veliko živine različne kakovosti.

Videti je bilo lepo število pitanih volov ter obilo lepe živine za pleme; bike, krave, teleta itd.

Ker je velikološki sejm na dobrem glasu in zaradi lepe živine daleč znan, oglašajo se vsako leto ne le mesarji domače kronovine, marveč pridejo tudi kupci iz sosednjih dežel; še celo v daljno Švico pošiljajo vsako leto lepe pitane govedi več vagonov.

Ako sem prav poučen, naložilo se je bilo pretečeni ponedeljek čez 20 vagonov za različne kraje; nekaj tudi za v Švico in Italijo.

Doslej se je navadno naložena živina na dolenjski progi zvečer nekako ob šesti uri odpeljala proti Ljubljani, letos pa je celj transport ostal na lici mesta do naslednjega dne do sedme ure jutraj v tesnih vagonih. Pripomnim, da je bilo nekaj živine naložene vže pred deseto uro dopoldne na dan sejma; tedaj je bila čez dvajset ur vkrcana, predno se je odpeljala.

Lahko je misliti, koliko je uboga žival prestala v neznosni vročini, kot slanki zbasana v vročih vagonih. Tulenje željne živine in meketanje malih telet mora ganiti najtrdosrdnejšega človeka, le železniška uprava se ne zmeni nič, akopram ima predpisano, živino kar je mogoče hitro odposlati.

Na vprašanje nekega trgovca, zakaj se ni živina pravočasno odpeljala, se mu je odgovorilo: »Nimamo mašine«.

Ali je mar tak odgovor na mestu?

Ko bi bili kupci vedeli, da nimajo na dolenjski železnici »mašine« za živino voziti, bi bili gotovo rajši sami gnali kupljeno živino po cesti, pa bi bili, izvzemši Tirolsko in Italijo, prej dobili živino domov in ne tako izmučeno.

Pripeti se, da ima kak kmetič ali trgovec s teleti in prašiči le slučajno katerikrat pretesni kurnik in to za majhno daljavo, bodisi na sejm, ali v Ljubljano v klavnico, takoj je ovaden pri politični oblasti, kjer ga čaka neizogibna kazen.

Večjo kazen pa gotovo zasluži železniška uprava, ker na zgoraj omenjeni način trpinči naenkrat več sto živali in obenem tudi povzroča škodo dotičnim kupcem, a oko postave ne vidi velikega grešnika.

Ker se vodstvo železnice za ta opomin ne bo gotovo nič zmenilo, bi bilo do-

bro, da bi se čast. gospodje poslanci za to stvar nekoliko pobrigali, ker preti nevarnost, da bo ta bolezen železniške uprave postala nalezljiva.

RAZPISANE UČITELJSKE SLUŽBE.

Na enorazrednici v Javorjah (okraj Kranj) je do 15. avgusta t. l. razpisana učiteljska služba v stalno oziroma začasno nameščenje. — V šolskem okraju ljubljanske okolice so do 25. avgusta t. l. razpisane v stalno nameščenje sledeče učiteljske službe: 1. nadučiteljsko mesto na dvorazrednici na Dobrovi; 2. učiteljsko in voditeljsko mesto na enorazrednici na Grosupljem; 3. nadučiteljsko mesto na petrazrednici v St. Vidu pri Ljubljani; 4. nadučiteljsko mesto na dvorazrednici v Sori; 5. učiteljsko mesto na trirazrednici v Šmarju; 6. učiteljsko mesto na dvorazrednici na Rudniku; 7. učiteljsko in voditeljsko mesto na enorazrednici na Veliki Ligojni. — Učiteljsko in voditeljsko mesto na Ovsiahi pri Podnartu (okraj Radovljica) do 15. avgusta t. l. v stalno nameščenje.

Zeppelin ima smolo.

Ob krasnem vremenu je včeraj ob 10. uri 10 minut odplul Zeppelin s svojim zrakoplovom proti Kolinu, kjer so storili vse za velikanski sprejem. Hud vihar je pa tiral zrakoplov proti jugu. Zeppelin je bil prisiljen, da se je povrnil iz Koblenca nazaj v Frankobrod, kamor se je povrnil ob 8. uri 45 minut. Zeppelinu se je pokvaril tudi motor.

Danes popoldne smo dobili iz Frankobroda poročilo, da se je Zeppelin dvignil ob 10. uri dopoldne, da pa zopet ni mogel poleteti naprej in je moral ostati v Frankobrodu. Popravila zrakoplova bodo zahtevala precej časa.

Telefonska in brzojavna poročila.

HRVAŠKO-SLOVENSKI SHOD KATO-LIŠKO-NARODNEGA DIJAŠTVA.

Spljet, 3. avgusta. Vseh udeležencev je 800, med njimi 120 Slovencev. Med krasno vožnjo veselo prepevanje. Hrvatje so nas pozdravljali z bregov in čolnov. Italijanaši v Zadru so nas napadli s kamenjem, trije naši so bili ranjeni. Veličastni kongres je pozdravil župan.

»NARODOVA« RACA.

Jesenice, 3. avgusta. »Narodova« brzojavka o stavki občinskih uslužbencev na Jesenicah je popolnoma izmišljena. V občinski pisarni in v občini je red, samo tajnik je odpuščen, ker so ga liberalci hujskali.

NEMŠKI KANCELAR PRI NAŠEM CESARJU.

Dunaj, 3. avgusta. Novi nemški kancelar se osebno predstavi našemu cesarju meseca septembra.

RUMUNSKI ZDRAVNIKI PROTI MED-NARODNEMU ZDRAVNIŠKEMU KONGRESU V BUDIMPEŠTI.

Dunaj, 3. avgusta. Dunajski rumunski zdravniki izdelajo spomenico skupno z rumunskimi zdravniki v kraljestvu, v kateri izjavijo, da se ne udeležijo zdravniškega kongresa v Budimpešti.

PRIPRAVE ZA SPREJEM VLADARJEV NA MORAVSKEM.

Brno, 3. avgusta. Iz Velikega Mezeriča poročajo, da je naznanil župan Czermaak občinskemu svetu, da se je sestavil za sprejem vladarjev godbeni in akcijski odbor. Godba se pomnoži s tujimi godci, tudi pevski zbor se pomnoži. Pel bo vladarjem na čast »Kde dumov muj« in moravansko narodno pesem »Moravo«.

NASTIČ ZARUBLJEN.

Zagreb, 3. avgusta. Nastiču so zarubili 500 K.

RAZBURJENI MALOAZIJSKI MOHAMEDANCI.

Carigrad, 3. avgusta. Zaradi Krete so maloazijski mohamedanci zelo razburjeni. Groze, da je 300.000 mohamedancev pripravljenih za prostovoljno vojsko.

SPOR MED KITAJSKO IN JAPONSKO.

Tokio, 3. avgusta. Enajsta japonska divizija je dobila povelje, naj odide proti kitajski meji.

ŠPANSKA.

London, 3. avgusta. Brodovje pri Gibraltarju je dobilo povelje, naj bo pripravljeno in naj pričakuje nadaljnih povelj.

Madrid, 3. avgusta. Nameravani generalni štrajk po celi Španiji se je izjavil. V Barceloni je mir in se promet ondi že normalno razvija.

POVODNIJ V MANDŽURIJI.

Tokio, 2. avgusta. Iz Mandžurije prihajajo vesti o groznih povodnjih. Utonilo je baje nad tisoč ljudi. V Kirinu, 225 milj od Mukdena je pod vodo 7000 hiš in voda še vedno narašča.

VRELA KAVA POVZROČILA SMRT.

Zatec, 3. avgusta. Sin zidarja Zahradnika, star eno in tri četrta leta je prekučil nase med igro lonec vrele kave, s katero se je poparil tako, da je revček na opeklinah umrl.

POTRESI V KALABRIJI.

Rim, 3. avgusta. V Kalabriji so bili včeraj močni potresni sunki, a škode potres ni napravil.

Španska revolucija.

Zdaj je znano, in španski ministrski predsednik sam je izjavil, da je prisilila Francoska Španko v maroško pustolovstvo, kar seveda Francozom ni všeč. O barcelonski vstaji dohajajo tudi veleznimive podrobnosti. Barcelonski generalni kapitan je mirno gledal, ko so anarhisti v čedni zvezi s socialnimi demokrati požigali samostane, morili nune in menihe, ko so morili celo usmiljenke po špitalih in nosile divje tolpe kose umorjenih redovnic in redovnikov po mestu. Nastopil je odločno šele, ko so bile že do skrajnosti razvnete anarhistične in socialnodemokratske živinske strasti. Seveda so morali končno delati red topovi, da so zadušili divjo počenjejanje po preliti krvi menihov in redovnic vpijanene anarhistično-socialistične bestialne sodrge. Na Španskem obsojajo počenjejanje anarho-socialno demokratske barcelonske druhalj tudi liberalci in celo republikanci, naši judovski listi so pa simpatizirali z barcelonsko bestijo. Tekla je meniška kri. Razumemo zato »simpatije« avstrijske svobodomiselnosti »junaški« barcelonski druhalj. Danes je došlo le malo poročil s Španskega in Maroka.

Cele ulice v Barceloni že v razvalinah.

Neki konjeniki, ki je prišel iz Barcelone v Maureso, da bi oddal brzojavko, je pripovedoval, da izgleda v Barceloni strašno. Cele ulice da leže v razvalinah. Povsodi se vidi barikade in luže krvi.

Neki begunec pripoveduje, da obstoji veliko nasprotstvo med vojaštvom in policijo. Vojake je ljudstvo povsodi pozdravljalo in jih obdarovalo s smodkami in pi-jajo, medtem ko je bilo redarstvo izzvižgano. Generalom da se je klicalo: Živela armada! doli z vojno! Vojaki so se na večjih krajih branili streljati na ljudstvo. V večjih krajih so streljali v zrak.

Ženska, ki je ubila štiri policiste.

Dopisnik milanskega »Corriere della sera« v Genovi je imel pogovor s slikarico Marijo Corti, ki je bila v strašnih dnevih v Barceloni in je torej videla vse strahote, a sedaj pribežala s parnikom »Umbria« v Genovo. Slikarica je pripovedovala med drugim: »Žene so sodelovale pri revolti, da so možem omogočile nemoteno gradnjo barikad, so se žene vlegle s svojimi otroki pred bližajočim se vojaštvom na tla, s čemur je bilo posebno konjenišvo zelo ovirano v napredovanju. Pozneje so se žene aktivno udeleževale bojev. Ena teh žen mi je pripovedovala sama, da je ustrelila štiri policiste in več drugih ranila. Za to »junaštvo« so jo nosili revolucionarji v triumfu po mestu, nakar so jej pomagali, da je pobegnila.

Don Jaime.

Poročila, da je princ don Jaime došel na francosko-špansko mejo, so zlagana. Princ je došel 31. m. m. na Dunaj, kjer je prenočil in potoval na to v Strohsdorf.

Kralj Alfonz.

O kralju Alfonzu se poroča, da odpotuje v Bjaric, ker se boje za njegovo življenje. Po drugih poročilih pa hoče kralj obiskati Barcelono.

V Barceloni

je nastal mir. Potrjuje se, da je bilo med barcelonskimi nemiri ubitih 400 oseb. Dementirajo se poročila, da so že izvršili smrtno obsodbo vojaških sodišč. Obsodbe mora potrditi ministrstvo. Železniški promet Barcelone s Cerbero, Saragosa in z Valencio obnove 3. t. m. Barcelona kaže navadno lice.

Z afričanskega bojišča.

Špansko časopisje naglašja, da jamči Maroko za škodo, ki jo imajo Španci vsled nastopa Kabilov. Kabili so napadli 1. t. m. proviantni vlak. Napadalce so Španci odbili. Španci so izgubili mrtvega enega stotnika, dva španska vojaka sta ranjena. Mavri so pričeli obstreljavati Alhucemas.

1000 mrtvih! 2500 ranjenih. 38 samostanov zažganih!

Begunci, ki so zbežali iz Barcelone, pripovedujejo naravnost strašne podrobnosti o strahotah, ki so se godile minoli teden v Barceloni. Mnogo nun je bežalo preoblečenih za moške. Bilo je zažganih 38 cerkv in samostanov. Svete podobe in relikvije so bile pometane v ogenj. Med drugim je bilo zažgano tudi sirotišče h dobremu pastirju. Sirote, med katerimi je bilo mnogo težko ožganih, so bile sprejete od usmiljenih sosedov. Sam generalni ka-

petan sodi, da je okoli 1000 mrtvih in 2500 težko ranjenih. Bolnišnice so prenapolnjene ranjencev.

Barcelonsko vstajo povzročili Karlisti.
Barcelonske nemire so vprizorili Karlisti. Pridružili so se jim tudi socialisti in anarhisti, ki so po skrbno pripravljenem načrtu požgali samostane in dobrotelne zavode. Madriško časopisje in tudi opozicijske stranke ostro obsojajo barcelonsko vstajo in podpirajo boj s Kabili.

Pecite, pražite in kuhajte „PEKATETE“, saj se dajo te okusne testenine na raznovrstne načine pripravljati.

1411 3-1

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 3 avgusta

Pšenica za oktober	13.72
Pšenica za maj 1910	13.95
Rž za oktober 1. 1909	9.95
Oves za oktober	7.63
Koruzna za julij 1909	7.74
Koruzna za maj 1. 1910	7.18

Efektiv: — — —

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 306.2 m. sred. zračni tlak 755.0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Oblobo	Padavina v 24 urah v mm
2	9. zveč.	732.3	22.7	sl. jzah.	jasno	0.0
3	7. zjutr.	32.5	17.2	sl. jug.	del. obl.	
	2. pop.	31.1	23.2	sr. szah.	del. jasno	

Srednja včerajšnja temp. 22.7°, norm. 19.7°.

2145 1-1

Žalosti potrji naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je Vsegačmogočni poklical našo iskreno ljubljeno teto, oziroma gospodično

Marijo Dežman

po dolgi mučni bolezni prevideno s sv. zakramenti za umirajoče v 80. letu njene starosti, ob 3. uri popoldne k Sebi v boljše življenje.

Pogreb predrage ranjice bo v torek zjutraj iz hiše žalosti z Gornjega Tustana št. 5 na pokopališče v Moravčah.

Preblogo pokojnico priporočamo vsem v molitve in blag spomin.

Svete maše za dušnice se bodo brale v Gornjem Tustanu in Moravčah.

Gornji Tustan, 1. avgusta 1909.

Franc Orehek, posestnik, **Ivan Orehek**, paznik prisilne delavnice in posestnik, nečaka; **Barbara Vidergar** roj. **Orehek**, posestnica, nečakinja.

2137 **Zahvala.** 1-1

Za mnogobrojne dokaze sočutja povodom bridke izgube naše iskreno ljubljene hčerke, oziroma sestrice, gospodične

Angele Sirk

gojenke III. i. višje dekliške šole v Ljubljani

izrekamo najtoplejšo zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za njihovo tolažilo in spremstvo na poslednji poti.

Posebno zahvalo izrekamo preč. sentpeterskemu župniku g. Pavliču za tolažilne obiske v njeni bolezni, dalje čč. sentpeterski duhovščini, gospodom profesorjem dr. Tomišekju, dr. Cerku in dr. Grošlju, dalje gđc. učiteljicam Karlinovi in Grošljev, predsedniku »Glasbene Matice« g. prof. Stritofu, koncertnemu vodju g. Hubadu in vsem gospodičnam in kolegijam, ki so spremlili pokojnico k zadnjemu počitku.

Iskreno se zahvaljujemo tudi gg. pevcem »Glasbene Matice« in pevskega društva »Ljubljana« za ganljive žalostinke. Najprisknejšo zahvalo darovalcem krasnih vencev in gospodičnam, ki so jih nosile pri sprevodu.

Prisrčno zahvalo izrekamo nadzorovalni dami v. d. š. gđc. Wesnerjevi, gđc. sošolki Lini Medicevi in vsem drugim tovarišicam za tolažilne besede in obiske v času bolezni.

Končno srčna zahvala sploh vsem, ki so na katerikoli način izkazali svojo ljubezen in sočutje dragi pokojnici, bodisi v času njene bolezni, bodisi da so jo spremlili na zadnji poti k Svetemu Križu.

Vsi ti dokazi ljubezni in sočutja do nepozabne pokojnice so nam v veliko tolažbo v teh žalostnih dneh. Vsem srčna hvala!

V Ljubljani, 1. avgusta 1909.

Žalujoča rodbina.

Stara gostilna

na dobrem prometnem kraju v Ljubljani se odda na račun gostilničarju, ki založi kavcijo 1000 K. Več se poizve v Gradišču 13. 2116 3-1

Oddati je še nekaj lepih

stanovanj

s tremi sobami in pritliklinami za 1. november. Poizve se na Poljanski cesti št. 22. v parterju na desno. 1999 5-1

Lepo solnčno in zračno

stanovanje

je za oddati za november na št. 26., cesta na južno železnico v I. nadstropju. 3 sobe, kuhinja, klet, drvarnica, podstrešje in lep vrt. Več se poizve istotam v II. nadstropju. 2132 3-1

— Spalne sobe —

OPRAVA

temna, ki je komaj 5 mesecev rabljena se takoj proda za gotov 2147 denar v Jenkovi ulici št. 13. 3-1

Proda se dvonadstropna

nova hiša

katera je še 18 let prosta od davka. Izve se Ljubljana Trg-Tabor št. 5. 2146 3-1

Zajamčena naravna poštena

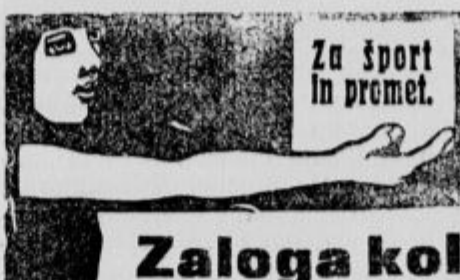
istrska vina

belo, črno in fini filer od 17 do 24 kron 100 litrov, fino vino za sv. maše od 40 do 56 kron 100 litrov, franko postaja Montana. Ako da stranka posodo, 1 krono ceneje. Fini domači tropinovec K 1.40 do 1.60 liter, fini domači konjak K 4 do 6 liter.

Zaloga vina

2065 **Josip Ritossa**

posestnik, Karolja (Istra).

Za šport in promet.

Zaloga koles

Puch, (Styria), Globus, Regent in drugih specialnih znamk ter posameznih delov.

Izposojevanje koles prejem koles za emajliranje, poniklanje ter popravila: solidno in ceno.

Karol Čamernik
Ljubljana, Dunajska c. št. 9.

Stelaže in pudelni

se takoj ceno prodajo. — Kje, pove I. Grobelnik v Ljubljani. 2140 3-1

Blagajničarka

se sprejme v večjo trgovino mešanega blaga. Prednost imajo one na deželi. Luka Senica trgovec, Šmarje pri Sevnici, Štajersko. 2142 3-1

Dobrega kovaškega pomočnika

ki zna kovati konje, vozove, sprejme takoj **Valentin Urbančič**, kovaški mojster v Ljubljani, Dolenjska cesta 1. 2141 1-1

Hiša št. 14 na Bregu

je na prodaj

pod jako ugodnimi pogoji. — Natančnejše informacije daje gospod dr. Josip Furlan, odvetnik v Ljubljani. 2098 4-1

Št. 11333.

Razpis.

Za popravo ceste Podrošt-Petrovobrd v cestnem okraju Škofja Loka na 30.000 K proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave. Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedbo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna naj se predlože

do 10. avgusta t. l. ob 12. uri opoldne

podpisanemu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono doposlati je za pečatene z nadpisom:

»Ponudba za prevzete poprave ceste Podrošt-Petrovobrd«

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno vkloni.

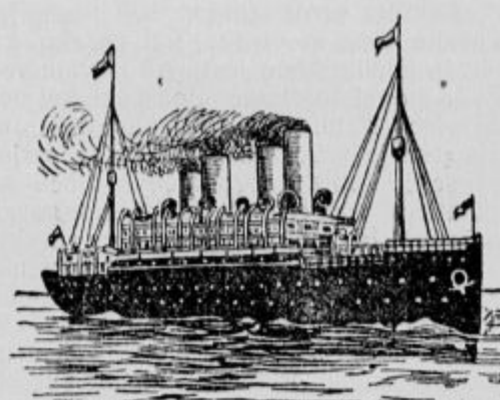
Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem uradu ob navadnih uradnih urah.

Deželni odbor kranjski,

Ljubljana, dne 29. julija 1909.

Kdor hoče varno, mirno in hitro

v AMERIKO

potovati, naj se obrne na od visoke c. kr. deželne vlade potrjenega glavnega zastopnika 1639 30

Fr. Seunig, Ljubljana
Kolodvorske ulice št. 28.

Odprava potnikov samo z najnovejšimi parniki velikani:

Kaiserin Auguste Victoria	nosi	25.000 ton
Amerika		24.000
President Lincoln		20.000
President Grant		20.000

Vožnja **Ljubljana-Hamburg** traja z n. novo uvedenimi direktnimi voznimi kartami, brez vsake menjave, okroglo samo 1 dneva ter ima potnik pravico porabe brzdovlakov po celi črti od avstrijske meje (Eger) naprej.

Zastonj

torej brezplačno dobi vsak človek v lekarni **Trnkoczy** zraven rotevža, lepo tiskano deset zapovedi za zdravje tudi po pošti se brezplačno razpošiljajo. 3257 52-

Veliko zalogo absolutno zajamčenega pristnega vina, 1097

priporočano opetovano od knezoškof. ordinarijata ljubljanskega p. n. vlč. gg. župnikom za mašna vina, ima **Kmetijsko društvo v Vipavi**. — Izborna kvaliteta: letošnje belo mašno vino od 30—40 K. Sortirano vino rizling, beli burgundec, silvanec in zelen od 40—55 K, črni »Karminet« po 55 K, postavljeno v Postojno ali Ajdovščino. — Izpod 56 litrov se ne oddaja; na debelo po dogovoru ceneje. — Stara desertna vina v buteljkah po 1 do 1.20 K, vinski kis po 30 K in tropinsko žganje po 2 K liter.

Prevara izključena, ker je klet pod nadzorstvom dekana vipavskega.

Za zadruge in večje množice izjemne cene. — Za obilne naročbe se priporoča

Kmetijsko društvo v Vipavi.

2110 3-1

Stanovanje

2115 obstoječe iz 2 ali 3 sob, kuhinje in pritliklin z vodovodom, eventualno tudi nekaj vrta, z opravo ali brez nje, se odda v najem za poljubno dobo v hiši tik samostanskega vrta na Brezjah. Več se poizve pri lastniku hiše, tamošnjem organistu.

Ustna voda „Euodin“

Specialiteta za kadilce.

3265 Glavna zaloga: (11)
Lekarna **Ub. pl. Trnkoczy** v Ljubljani.

H. Volk, kemična pralnica

Šoštanj, Štajersko

se priporoča za snaženje vsakovrstnih oblek itd. Cene primerno nizke. Delo solidno in se tekom tedna izvrši.

Sprejemalnica za Ljubljano pri I. Magdiču,

krojaču, Miklošičeva cesta 10. 680 30-1

Podružnice

Spljet, Celovec

- in Trst -
- Delniška glavnica -
- K 3.000.000. -

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ulice 2

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun, ter je obrestuje po čistih 1/2%

Kupuje in prodaja srečke in vse vrste vrednostnih papirjev in po dnevnem kurzu.

Podružnice

Spljet, Celovec

- in Trst -
- Rezervni fond -
- K 300.000. -